

VD-stab
Sophia Hansson

Styrelsen för Stockholm Vatten AB
Styrelsen för Stockholm Vatten VA AB

Central upphandling leverans av elkraft
(2 bilagor)

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslår besluta

att bemyndiga verkställande direktören att underteckna fullmakt för central upphandling av elkraft

att paragrafen förklaras omedelbart justerad

Krister Schultz

Sophia Hansson

ÄRENDET

Vid styrelsens möte 5 mars 2015 förelåg begäran från Serviceförvaltningen om fullmakt för central upphandling av elkraft.

Styrelsen beslöt att återremittera ärendet till bolagets ledning med uppdraget att - innan styrelsen tar ställning till om Serviceförvaltningen ska få begärd fullmakt - beställa de utredningar/analyser som beskrivs i nedanstående särskilda uttalande.

Ordföranden Jari Visshed och vice ordföranden Bengt Hansson avgav följande gemensamma särskilda uttalande:

Bakgrund

Ett beslut att delta i en central upphandling på föreslaget vis kräver en viss eftertanke innan styrelsen kan säga Ja eller Nej. Om styrelsen skulle vilja säga nej så krävs ytterst goda skäl för detta. Om styrelsen skulle vilja säga Ja så finns det andra intressanta frågeställningar att reda ut.

Den centrala upphandlingen kan leda till tre utfall för Staden totalt och specifikt för Stockholm Vatten.

- 1. Energikostnaden sänks*
- 2. Energikostnaden är oförändrad*
- 3. Energikostnaden höjs*

Med flera olika varianter såsom sänkt kostnad för staden men samtidigt höjd för specifikt Stockholm Vatten.

Problem inträffar om energikostnaden som ett resultat av upphandlingen skulle höjas för Stockholm Vatten medan den sänks eller är oförändrad för staden som helhet. Stockholm Vatten arbetar under VA lagen och har inte rätt att debitera annat än nödvändiga kostnader för sina operationer. Att staden får en sänkt elkostnad får inte ske på villkor att Stockholm Vatten för en mot idag ökad kostnad. I så fall bekostas stadens energiprissänkning av VA-kollektivet via Stockholm Vattens avgifter.

Stockholm Vatten köper största mängden elenergi från högspänningsnätet. Dvs 4-20 kv. Vad vi kan förstå så ligger vi med i baskraftnätet. Innebärandes bland annat att vi har egen reservkraft vilket gör att en kommande leverantör inte nödvändigtvis behöver köpa in dyr spets-el för det fall att leveranserna fallerar. Då drar vi igång reservkraften i stället. Detta ger Stockholm Vatten en gynnad situation på elmarknaden och vi har något eller några öres rabatt redan idag. Kommer denna situation att bestå? Kan den gemensamma upphandlingen dra nytta av Stockholm Vattens särart som elkonsument?

Vidare är det så att det finns en minoritet i Stockholm Vatten AB nämligen Huddinge kommun som äger 2% av bolaget. Höjd energikostnad för Stockholm Vatten innebär högre kostnader än vad som skulle behöva vara fallet om Stockholm Vatten skötte sin energianskaffning självständigt. Minoritetsskyddet innebär enligt utsago att styrelsen inte får handla på detta vis.

Styrelsen skall ta beslut som innebär att Stockholm Vatten AB går gynnat eller åtminstone skadeslöst ur en eventuell central upphandling. Styrelsen är enligt uppgift förhindrad av aktiebolagslagen att ta beslut som inte är gynnade för bolaget. I annat fall så kan styrelseledamöterna bli personligt skadeståndsskyldiga för ekonomiska konsekvenser av missgynnande beslut. Vidare sägs att eventuella försäkringar som styrelsen kan ha inte täcker situationer när man tar beslut som missgynnar bolaget.

Eftersom styrelsen är lösningsinriktad så inställer sig frågan om hela problemet kunde förvandlas till en nullitet genom att Ägardirektiven till Stockholm Vatten innehöll en klausul av typen – "Stockholm Vatten AB skall delta i stadens elupphandling och får inte

självt köpa el på marknaden.” Så är det ju med finansieringen. Stockholm Vatten är hänvisad till Stockholm Stad där slantarna hämtas. Effekten av detta en anseelig ”checkkredit” i stället för egna långsiktiga anläggningslån.

Återremissyrkanden

För att komma fram till ett beslut så behövs ytterligare utredning för klarhets vinnande;

- 1. Vi önskar en oberoende (extern) juridisk analys av styrelsens ansvar utifall upphandlingen skulle leda till högre elpriser än vad Stockholm Vatten självt kan erhålla på marknaden.*
- 2. Vi önskar en oberoende (extern) ekonomisk analys av förväntad upphandlings resultat för Stockholm Vattens kommande elpriser. Har vi bättre förutsättningar att få ett bättre elpris självständigt och isolerat från staden i våra upphandlingar?*
- 3. Vi önskar en oberoende (extern) analys av huruvida det är möjligt att Stockholm Stad kompenserar Stockholm Vatten ekonomisk med x-öre per kWh ifall priset skulle bli högre än vid självständig upphandling. En sådan compensation skulle kunna dels hålla minoriteten skadeslös dels hålla VA-kollektivet skadeslöst. Hur stor skulle sådant fall denna compensation vara?*
- 4. Vi önskar en oberoende (extern) analys om hela problemet kan neutraliseras genom att Stockholm Stad i sina ägardirektiv hade med att ”Stockholm Vatten AB skall delta i stadens elupphandling och får inte självt köpa el på markanden.*

Genomförda utredningar

Frågeställningarna ovan har utretts dels av Stockholms stads juridiska avdelning, dels av konsultföretaget PwC. Vidare har det förts en diskussion mellan Stockholm Vatten och PwC avseende vissa frågor.

Stockholms stads juridiska avdelning har analyserat frågan om överensstämmelse med gällande lagstiftning inom området; aktiebolagslagens regler om styrelsens ansvar, förmögenhetsöverföring och minoritetsskydd samt reglerna i Lagen om allmänna vattentjänster rörande självkostnadsprincip och värdeöverföring (bilaga 1).

Juridiska avdelningen har inte funnit att ett deltagande i den centrala upphandlingen skulle stå i strid mot dessa regler.

Stockholm Vatten har, tillsammans med Stockholms Stadshus AB, låtit genomföra konsultföretaget PwC utreda de aktuella frågeställningarna vad gäller ekonomi, administration och riskhantering för bolaget vid ett deltagande i den centrala upphandlingen (bilaga 2). Slutsatsen av den genomförda utredningen är följande:

”Argumenten för en centraliserad lösning är att skapa en bättre riskhantering samt att samla elhandeln i en större portfölj och därmed öka chansen att handla upp el till ett totalt sett lägre genomsnittligt pris. Dessutom ökar möjligheterna till en effektiv riskhantering samt chansen att bygga upp en fokuserad central kompetens med naturliga lösningar för backup personalmässigt.

Totalt sett kan de positiva effekterna för Stockholm Vatten att ingå i en central upphandling anses uppväga de negativa effekterna.”

En intern utredning inom Stockholm Vatten visar att konsekvensen kan bli den att priset för elkraft – allt annat lika – kommer att öka för Stockholm Vatten med ca 1,5-2 öre per KWh, på årsbasis ca 2 MSEK/år. Uppskattningsvis beror kostnadsökningen av ca 0,5 öre/KWh med anledning av att Bra Miljöval föreskrivs (Stockholm Vatten köper för 100% Ursprungsgarantier med ursprung vattenkraft till en kostnad om ca 0,1 öre/KWh medan den planerade upphandlingen avser Bra Miljöval kostar mer än 0,5 öre/KWh). Resten av kostnadsökningen för Stockholm Vatten beror på att Stockholm Vatten kommer att ingå i Stockholms stads förbrukningsprofil vilket innebär en ökad kostnad med 1-1,5 öre/KWh jämfört med den nuvarande, mer fördelaktiga, förbrukningsprofil.

När denna fråga lyfts till utredaren på PwC anger han att eventuella prisskillnader beror på om marknaden vid upphandlingstillfället är beredd att ge Stockholm Vatten ett lägre påslag än det påslag som gäller för Stockholms stad som helhet och ett exakt svar kan bara fås genom att testa marknaden med skarpa förfrågningar. Möjligheten att kompensera Stockholm Vatten för ett eventuellt högre pris vid en central upphandling än vid en självständig upphandling förutsätter att upphandlingarna görs vid exakt samma tidpunkt.

I de kompletterande ägardirektiven som Kommunfullmäktige beslutade i december 2014 uppmanas Stockholms Stadshus AB att ge bolagen inom koncernen i uppdrag att delta i central upphandling avseende el.

I arbetet med att ta fram förfrågningsunderlag till den centrala upphandlingen har löpande avstämning skett mellan Serviceförvaltningen och Stockholm Vatten. De företagsspecifika frågor som identifierats, till exempel kvotpliktsbefrielse för delar av verksamheten och skyldighet att självt månatligen deklarerat sin skattepliktiga totala elenergiförbrukning till Skatteverket på grund av biogasbaserad elkraftproduktion i kraftvärmeanläggning, har beaktats och inarbetats i förfrågningsunderlaget.

Slutsats

Genomförda utredningar avseende överensstämmelse med gällande lagstiftning och den PM konsultföretaget PwCs redovisar finns inget som indikerar att Stockholm Vatten skulle vara förhindrat att delta i den centrala upphandlingen.

Att beräkna en eventuell kompensation för Stockholm Vatten kräver en parallell självständig upphandling, en process som kräver både tid och pengar och dessutom sannolikt skulle uppfattas negativt av marknaden.

Kommunfullmäktiges kompletterande ägardirektiv, beslutade i december 2014, anger att bolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB skall delta i den centrala upphandlingen.

De företagsspecifika frågor som identifierats har beaktats i arbetet med att ta fram förfrågningsunderlag till den centrala upphandlingen.

Sammantaget ger detta stöd för att Stockholm Vatten skall delta i den centrala upphandlingen av elkraft.

SLUT